

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 2. &c. De requisitis ad sacrificium Missæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Respondeo: Ita videtur sentire D. Thomas q. 79. art. 5. Petrus Nauarra, & quidam alij. Sed contrarium videtur verius: quod tenet Durandus d. 43. q. 3. & colligitur ex D. Thoma eadem dist. q. 2. art. 4. ubi dicit, suffragium, quod prodest ex applicatione alterius, pendere ex intentione applicantis. Ratio est: Quia effectus sacrificij, qui datur alteri, pro quo fit oblatio, totus pendet ex intentione Sacerdotis applicantis: gratia autem, quae in ipso requiritur cui applicatur sacrificium, solum requiritur ut dispositio tollens impedimentum. Secus est de effectibus Sacramentorum: quia non pendunt ex intentione ministrum, sed ex ipsa substantia Sacramenti, quae veluti naturaliter operatur iuxta dispositionem suscipientis. Confirmatur: Quia satisfactio propria applicata alteri, non prodest ei plus vel minus iuxta eius dispositionem, sed iuxta voluntatem applicantis: ergo similiter hic. Ratio à priori est, Quia hic fructus sacrificij non confertur per modum naturalis effectus: sicut ignis calefacit; neque mediante actione recipientis, sicut Sacramenta effectum conferunt: sed per modum donationis moralis, quae tota pendet, & secundum suam substantiam, & quantitatem, ab intentione donantis.

61
Oblatum pro multis simul offerentibus, tantum prodest singulis, quantum si pro uno solo.

Dico Quarto, Si multi offerentes cooperentur Sacerdoti ad huius sacrificij oblationem, singulis, quatenus offerentes sunt, tantum prodest ex opere operato, & per modum impetrationis, quantum si soli cum Sacerdote obtulissent. Hoc modo potest fructus huius sacrificij dici infinitus extensus, non actu, sed potentia; quatenus plures, & plures in infinitum possunt suo modo actu concurrere, & fructum percipere. Est communis sententia Doctorum. Et ita fortè intelligendus est Caietanus qu. 79. art. 5. & tom. 2. Opusculo 3. qu. 2. & alij eiusdem ordinis, qui docent hoc sacrificium oblatum pro multis, prodesse singulis secundum ipsorum deuotionem.

Probatum Primò, Quia alioqui longè fatius esset audire Missam priuatam, id est, cui pauci interfunt, quam publicam, cui multi. Secundò, Quando plures sunt offerentes, plures quoque sunt actiones, quibus cooperantur ad sacrificandum; quae actiones sunt veluti diuersae applicationes, quibus ipsum sacrificium singulis applicatur, & singuli ipsius sunt participes: ergo ex parte applicationis huius non minuitur fructus: nam singulis tam perfecte applicatur, quam si soli essent. Neque etiam minuitur ex parte sacrificij, aut rei oblatæ; quia vtrumque infinite dignitatis est: ergo cum sit eadem dispositio in singulis, (ut supponimus) quando multi sunt & quando pauci, eundem effectum singulis confert quando multi sunt, quem contulisset si pauci fuissent. Confirmatur à simili: Si eadem hostia à pluribus sumi posset, tantum conferret singulis, quantum si singuli soli fuissent: nam integrè, & independentè à ceteris, singulis esset applicata: ergo idem sacrificium, per diuersos actus offerentium applicatum, ipsis offerentibus tantum conferret, quantum si soli essent.

62
Omnium sacrificiorum perfectio non eminenter continetur.

Ex dictis constat, Hoc sacrificium habere in se eminenter omnem perfectionem sacrificij, esseque non solum Honorarium, seu Latreuticum, quod Holocaustum dicitur, sed etiam Propitiatorium, quod vocatur Sacrificium pro peccato, & Eucharisticum, & Impetratorium; quorum vtrumque dicitur Hostia pacifica. Et hoc sensu docent Patres, Omnes differantias,

seu species hostiarum veterum vna Eucharistica oblatione contineri. De quo vide Augustinum lib. 1. contra Aduersarium Legis & Prophetarum c. 20. & l. 17. de Ciuit. cap. 20. Chrysostomum in Psalm. 93. & Leonem serm. 7. de Passione.

In ARTIC. II. & Reliquos.

De requisitis ad Sacrificium Missae.

63
N otandum est, In hoc sacrificio, ut ab Ecclesia celebratur, multa requiruntur: quae ad octo genera reuocari possunt. 1. Sacerdos. 2. Ministrans. 3. Materia. 4. Tempus. 5. Locus. 6. Vestes & Vasa sacra. 7. Verba praescripta & leges. 8. Variæ caeremonie.

DE SACERDOTE.

Dico Primò, Sacerdos debet esse sine conscientia peccati mortiferi, vel certè, si conscientiam talis peccati habeat, debet premittere confessionem, si in gratia commode potest; iuxta supra dicta q. 80. art. 4.

Dico Secundò, Requiritur etiam, ut non sit aliqua censura implicatus; scilicet Excommunicatione maiore vel minore, Suspensione à diuini, Irregularitate, vel Interdicto; quamuis hæc censura esset occulta.

Notandum tamen: Ad vitandum scandalum, vel infamiam, si prudenter ea timeretur ex omissione Sacri, posse talem celebrare, modò interim debeat de peccato, & proponat prima opportunitate petere absolutionem. Ita multi recentiores; & inter ceteros Ludouicus Lopes 2. p. pag. 580. ubi citat Siluestrum, Alphonsum à Castro, Nauar. & Cordubam. Ratio est; Quia sicut iugum Domini suauis est, ita quoque mandata Ecclesiae: vnde non censetur Ecclesia velle hominem obligare cum graui iactura famae, vel rerum suarum ad censurarum obseruationem: multoque minus, quando inde sequeretur scandalum, quod iure naturæ vitare tenemur. Sufficit ergo, ut tunc, faciat quod in se est ad dignè celebrandum.

64
Dico Tertiò, Requiritur etiam, ut sit ieiunus. Debet autè hoc ieiunium esse perfectissimum, ita ut homo nihil à media nocte, id est, post horam duodecimam, per modum cibi, potus, aut medicinae sumperit; ut docent omnes Doctores cum D. Thoma supra qu. 80. art. 8.

65
Dico Quarto, Si contingat Sacerdotem in altari deficere ante consecrationem, nihil amplius necesse est ab alio suppleri. Si tamè adfit alius Sacerdos ieiunus, qui velit, prosequi, potest. Si post consecrationem, quamuis vnus tantum speciei, debet sacrificium ab aliquo alio compleri, quamuis hic ieiunus non sit, si alius haberi nequit; idque incipiendo ubi prior deserat. Ratio est; Quia maius est præceptum integritatis sacrificij, quàm ne fiat à non ieiuno. Quam ab causam etiã sine confessione præmissa id fieri potest, si copia confessoris non datur.

DE MINISTRANTE.

66
Dico Primò, In missis priuatis sufficit habere vnicum ministrantem, qui vicem populi gerat. Est communis sententia Doctorum: & patet ex consuetudine Ecclesiae. Illa autem verba Canonis: Memento omnium circumstantium, intelligenda conditionatè, si qui adsint.

67
Dico Secundò, Ministrans non potest esse femina. Est communis sententia Doctorum, ex Cap. Inhibendum, de Cohabitatione Clericorum. Prohibendum quoque est, ut nulla femina ad Altare presumas accedere, aut Presbytero ministrare, aut intra cancellos stare.

stare, siue sedere. Dom. Soto d. 13. q. 2. a. 5. dicit, ob nullam necessitatem id sine dispensatione esse permittendum, potiusque Sacerdotem debere sibi ipsi ministrare, quam id feminae permittere.

67
Quando liceat sine ministro celebrare.

Petes, An ergo aliquando liceat sine omni ministro celebrare?

Respondeo; Licere cum dispensatione Papae sine ea ordinariè non licere. Dico Ordinariè: quia ob aliquam necessitatem incidentem interdum licet sine dispensatione: exempli gratia, si aliquis sine viatico esset moriturus; si Sacerdos, alioqui in magno aliquo festo, sacro esset cariturus; ita Dominicus Soto supra, & alij recentiores.

DE MATERIA.

68 Dico Primò, Materia adhibenda, est panis triticeus azymus, & vinum purum, cui modica aqua admixta.

Quid fieri debeat, si aqua vino mixta non fuerit.

Dico Secundò, Si quis oblitus suo tempore admiscere aqua, recordetur ante calicis consecrationem, statim eam apponat, & prosequatur. Si post consecrationem calicis recordetur, non potest admiscere; quia tunc non potest in Sanguinem Domini conuerti. Graeci tamen olim solent admiscere aquam, & quidem calidam post consecrationem; vt patet ex Liturgia Chrysostrami, & ex Nicolao Cabasila, cap. 37. Expositionis Liturgiae.

69
Quid fieri, si calice sumpto, sentiat non fuisse vinum, sed aquam.

Dico Tertio, Si sumpto calice deprehenderit non fuisse vinum, sed aquam, accedat ad cornu Altaris, tanquam accepturus abluitionem, ne pateat error; & accepto vino cum pauxilla aqua, redeat ad mediũ Altaris, submissaque pronuntiet verba consecrationis calicis, incipiens à Simili modo, postquam Sec. vsque ad, Vnde & nos memores; neque calicem eleuet, sed statim sumat. Ita Nauar. c. 25. num. 91. ex Scoto. Sed

Aduerte, Sufficere verba consecrationis calicis, sicut in Missali ponuntur, omissis antecedentibus: nam Scoti sententia nititur falso fundamento; quod existimet verba illa priora esse necessaria ad essentiam consecrationis.

Consilium D. Thomae.

Quòd si nemo prorsus adsit, praeter ministrum, qui non offendatur, cõsultius erit seruare id, quod D. Thomas praescribit art. 6. ad 4. Nempe, vt apponatur alia hostia, si prior sumpta sit; & vinum cum aqua; & incipiatur ab illis verbis, Qui pridie; & sic deinceps pergatur vsque ad finem: nam hoc etiam praescribitur in regulis Missalis, quae tamen regulae non semper obligant; multae enim ex illis non sunt ordinationes, sed solum instructiones iuxta probabilem sententiam Doctorum datae.

Dices; Hoc modo non perficietur sacrificium prius imperfectum, sed nouum perfectum succedet; & sic prius relinquatur imperfectum, quia caruit consecratione Sanguinis: quare hoc modo non euitabitur incommodum.

Respondeo; Etsi noua illa cõsecratio vtriusque speciei, sit per se integrum sacrificium; tamen, quia actio prioris sacrificij imperfecti adhuc durat; consecratio, quae immediatè inferitur, censetur ad idem officium pertinere, tanquam vna continua actio ordinata ad vnum perfectum sacrificium: vnde in fine Sacri non liceret ita consecrare, quia non censeretur vna actio.

70 Dico Quarto, Si araneus, vel quid aliud venenatum, incidit in calicem consecratum, non debet sumi; sed aliud vinum cum aqua imponi, statimque consecrari; & sumi, vt dictum est. Neque

verum est, quod quidam dicunt, tunc aliam etiam hostiam esse consecrandam: nam prima consecratio vtriusque speciei fuit legitima, ac proinde fuit perfectum sacrificium ex parte consecrationis; quare consecratio vini non repetitur, nisi ob summationem.

Quid si aranea, vel quid venenatum incidit in calicem?

Aduertendum autem in hoc casu species vini infectas veneno, vel seruandas donec exhalentur, aut omnino corrumpantur; & tunc in piscinã post Altare proijciendas; vel (quod commodius est) stupa, vel panno lineo imbibendas; quo siccato, & combusto, cineres in piscinam proijciendos.

DE TEMPORE.

Dico Primò, Etsi multi Doctores teneant, nullo praeccepto sub peccato mortifero teneri Sacerdotes aliquando offerre sacrificium; sed satis esse, vt in Paschate simpliciter communicent; tamen contrarium est multò probabilius, & verius, & in praxi sequendum: quod tenet D. Thom. supra q. 82. art. 10. Durandus, Paludanus, & alij d. 13. Silvester verbo Missa 1. §. 7. & alij Summistae.

71
An Sacerdos teneatur aliquando celebrare ex praeccepto.

Probatur Primò, Lucã 22. v. 19. Hoc facite in meam commemorationem: quibus verbis praecipit Dominus Apostolis, & eorum in sacerdotio successoribus, vt offerrent hoc sacrificium, vt testatur Concilium Trident. sess. 22. c. 1.

Probatur Secundò, Quia censetur esse quidam contemptus muneris sacerdotalis, eo nunquam vti; & ipsius sacrificij, illud nunquam offerre, cum ad hoc sit consecratus: nisi tamen iusta aliqua interueniat causa.

Probatur Tertio, Quia Sacerdos accipit onus intercedendi pro populo, & offerendi sacrificia pro peccatis. Satis tamen est, si in magnis Ecclesiae festis celebret, ad vitandum peccatum mortiferum. Adde, quod Concil. Trid. sess. 23. c. 14. praecipit Episcopis, vt curent, vt Sacerdotes saltem diebus Dominicis, & Festis solemnibus Missas celebrent: & ij, qui curam animarum habent, tam frequenter, vt muneri suo satisfaciant.

72
Praecceptum Concilij Trid.

Dico Secundò, Quouis die per totum annum licitum est offerre hoc sacrificium, praeterquam die Veneris sancto.

73
Licet quouis die celebrare, non tamen Veneris sancto.

Consentiunt Doctores; praeterquam de feria quinta & Sabbato sancta hebdomadae. Sed communior sententia est feria quinta licere; modò fiat absque scandalo. Ratio est; Quia nullum est ius scriptum id prohibens, nec vlla consuetudo in contrarium vim legis habens. Ita Sotus dist. 13. q. 2. art. 2. Nauar. c. 21. n. 88. & alij.

Die Iouis sancto.

De Sabbato idem dicendum est cum Soto, & multis recentioribus; quidquid dicat Nauarrus. Ratio est; Quia etsi in Canone Sabbato, de Consecratione d. 3. eodem modo de Sabbato, atque de Feria sexta dicatur, Sacramenta non celebrari; tamen generali consuetudine hoc de Sabbato est abrogatum. Nam in tota Ecclesia sacrificiũ eo die offertur. Ideò enim olim non offerebatur sacrificium Sabbato sancto, quia ad representandam quietem Domini in sepulchro, distinebatur vsque ad mediam noctem sequentem, & tunc primum offerebatur: quod Ecclesia contraria consuetudine iam sustulit anticipando tempus. Vnde saltem ab eo tempore, quo in Ecclesia publicè offertur, licet etiam privatim celebrare, modò absit offensio.

Sabbato sancto.

Dico Tertio, Vno die nemo potest fasere, nisi vnum Sacrum; vt patet ex Canone Sufficit, de Cõsecratione

73

Non licet
extra casus,
in die nisi
vnam Missam
facere.

secratione d. 1. & Cap. *Consulisti*, de Celebratio-
ne Missarum. Excipiuntur tamen aliquot casus:
nam in nocte Natiuitatis ex decreto Thelesphori
Papæ licitum est facere tria. Item quando aliqua
rationabilis necessitas urget. Vide Nauarrũ c. 25.
nu. 87. vbi enumerat sex vel septem casus. Cauen-
dum tamen tunc est, ne in priore sacrificio Sacer-
dos sumat abluitionem.

74
Qua diei
hora liceat
celebrare.

Dico Quarto, Quod ad horam celebrandi atti-
net: Ea est ordinariè ab initio auroræ (id est cre-
pusculi, quo aliquid lucis apparet) vsque ad horã
duodecimam. Est communis. Initium auroræ seu
crepusculi, ita Doctores interpretantur, vt liceat
duabus horis ante ortum solis.

Quare, Si quis habeat priuilegium, vt possit
duabus horis ante auroram, ille poterit quatuor
horis ante ortum solis: nam aliqui priuilegium
nihil operaretur; vt notauit Suares.

Potest tamen ob aliquam necessitatem tempus
ordinarium anticipari: vt si infirmo danda esset
communio: si opifices, & viatores alioqui cari-
turi Sacro: maximè si id fiat permittente Epif-
copo, qui in hoc ob iustam causam potest dispen-
sare; vt Doctores affirmant.

75
An liceat
vsque ad
tertiam
pomeri-
dianam.

Ab hora duodecima vsque ad tertiam pomeri-
dianam Nauarrus nu. 85. affirmat ob aliquam ra-
tionabilem causam licere celebrare, modo id fiat
priuatim, & sine scandalo: quia nullus Canon, aut
ratio id vetat. Quare priuilegia hac de re nihil
continere, nisi Ius commune. Eandem sententiam
sequitur Candelabrum, & inclinat Summa An-
gelica, & Rosella. Consuetudo tamen Ecclesiæ est
in contrariũ. Vnde, nisi sit causa magni momen-
ti, probabilius videtur, cum Dom. Soto, non li-
cere: quamuis Nauarri sententia non sit impro-
babilis. Posset tamen Episcopus dispensare pro
aliquot vicibus, licet fortassis non posset generale
dare priuilegium.

76
An sit pec-
catum ce-
lebrare non
lesio Ma-
tutino.

Dico Quinto, Ante recitatum officium matu-
tinum celebrare, non est peccatum mortiferũ. Ita
Soto supra, & alij passim: quamuis ferè omnes
Canonice sint in contraria sententia; sed sine iusta
ratione. Addo, Si sit causa aliqua rationabilis,
nullum fore peccatum. Ratio est: Quia nullum est
Ius illud præcipiens, nec consuetudo vlla in con-
trarium tam strictè obligans. Nam quod Matuti-
num consuevit dici ante Sacrum, id inde prouenit;
non quod iste ordo per se sit necessarius, sed quia
tempus recitandi Matutini ordinariè præcedit: de-
beret enim Matutinum recitari nocte, vel saltem
primo quoque tempore mane. Vnde non videtur
esse vllum peccatum dicere Sacrum ante preces
matutinas, nisi quatenus illa preces nimium post-
ponuntur, post debitum suum tempus, idque sine
iusta causa.

DE LOCO.

77
Locus sit
Sacros.

Dico Primo, Locus Iure communi debet esse
facere: id est, benedictus, aut consecratus. Est com-
munis sententia Doctorem. Cõsecratio fit à solo
Episcopo, & cum vnctione Chrismatis, quo parietes
vnguntur. Benedictio fit sine Chrismate; vnde
facile ea committitur simpliciter Sacerdoti. Extra
talem locũ non licet celebrare sine dispensatione,
vel necessitate; & videtur graue peccatum, si con-
trarium fiat: et si Soto dicat non esse mortife-
rum; d. 13. q. 2. a. 3. Præsertim si fiat ob aliquam
causam cum bona fide.

78

Dispensatio ante Concil. Trid. poterat dari ab

Episcopo, vt quouis loco honesto, sine alia causa
liceret celebrare; vt patet ex Canone *Missarum*, de
Consecratione d. 1. Post Concilium putat Nauar-
rus c. 25. n. 61. Episcopum non posse dispensare.
Sic enim sess. 22. ait Cõcilium; *Neue pariantur Epif-
copi priuatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam,
& ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria, hoc sa-
crificium peragi.* Verum probabilius est Episcopis
non esse ademptam potestatem dispensandi, quando
iusta interuenit causa; nam verba Concilij id non
significant. Intelligenda ergo sunt prohiberi Epif-
copo, ne id permittat pro suo arbitratu, & sine ius-
ta causa; sicut antea poterat permittere, vt Sacer-
dotes in priuatis domibus Sacrum facerent, quam-
uis nullus esset ibi locus diuino cultui deputatus.
Potest itaque Episcopus in domo priuata locum
certum assignare, qui maneat cultui diuino depu-
tatus; & concedere, vt ibi quotidie Sacrum dicatur
super Altare portatile, quamuis locus non sit be-
nedictus, vt aperte colligitur ex Concilio.

Deinde ex causa iusta potest concedere, vt etiã
in loco comuni domus priuata, modo sit decens,
Sacrum dicatur; etiam si locus ille ante & post
functionibus secularibus occupetur.

Quibus de
causis liceat
extra loca
sacra cele-
brare.

Ob necessitatem autè licet, non solum in domo
priuata, & loco profano; sed etiam sub dio: vt in
Castris, in Supplicationibus ad exiguas Capellas.

Item in itinere, vt inquit D. Thom. quod intel-
lige, si multis diebus non occurrat locus decens.
Episcopus autem pro suo arbitratu potest dice-
re Sacrum in domo, vel extra domum, quando
est in itinere.

Poterant etiã olim Mendicantes celebrare quo-
uis loco honesto cũ Altari portatili; vt patet Cap.
In his, de Priuilegijs. Sed hoc reuocatum est per
Concilium Trid. loco citato, nisi postea auctori-
tate Pontificis sit illis concessum.

Dico Secundo, Locus ille debet esse nõ viola-
tus. Violatur autem: Primo, Occisione voluntariã
hominis ibidè factã. Si casu, aut per amentiã fiat,
non violatur: quia non est voluntaria. Similiter si
fiat ratione necessarię defensionis; nam etiam non
cenfetur voluntaria. Si Iudex plectat reum in Ec-
clesia, violatur; quia fit iniuria loco sacro per ta-
lem occisionem.

79
Violatur
locus sacro.
1. Occisione
hominis

Secundo, Per iniuriosam sanguinis effusionem.
Debet autem esse copiosa, vt indicat nomen *Effu-
sionis*; & ex graui percussione. Vnde emissio san-
guinis ex pugna puerorum non violat locum; vt
notat Victoria q. 99. Graue vulnus inflictum in
Ecclesia, violat; etiam si sanguis ibi non effluat. Si-
militer, si percussor est extra Ecclesiã, & percussus
in Ecclesia, violatur. Secũs, si percussor sit in Ec-
clesia, & percussus extra: quia externum peccatũ
non perficitur in Ecclesia.

80
2. Effusione
Sanguinis.

Tertiõ, Per voluntariam effusionem seminis
humani. Intellige in aliqua notabili copia. Per a-
ctum coniugalem Domini cns Soto d. 13. q. 2. a. 3.
putat non violari; similiter Glossa in can. *Ecclesijs*,
de Cõsecratione d. 1. Nauarrus verò & alij affir-
mant violari. Sed distinguendum est cum Couar-
ruia in 4. decretal. par. 2. cap. 7. §. 2. n. 3. & alijs,
quos ipse citat: non violari, quando licitè fit: vt
quando uterque coniux, vel alter, cogitur in Ec-
clesia ad aliquot dies remanere, nec possunt com-
modè differre, aut alibi facere. Quando autem fit
illicitè, tunc violatur: verbi gratia, quando com-
modè possunt alibi.

81
3. Effusione
voluntaria
seminis.

Quarto,

82. **Quartò**, Si excommunicatus ibi sepeliatur. Hoc intellige de excommunicato nominatim, vel notorio percussore Clerici; vt notauit Victoria loco citato. Ratio est; Quia hi duntaxat vitandi sunt post Concilium Constantiense. Vnde probabile est post mortem non necessariò esse vitandos in sepultura.

83. **Quintò**, Si infidelis ibi sepeliatur; vt Iudæus, Paganus, Turca; vel etiam infans nondum baptizatus, tamen editus in lucem. Alius casus ponitur à Nauarro, Siluestro, & alijs: Violari Ecclesiam, si ipsa ab Episcopo publicè excommunicato consecratur, aut benedicatur. Sed id optimè refutatur à recentioribus; quia nullo iure probatur: idque meritò: nam pollutio Ecclesiæ supponit consecrationem, vel benedictionem eius: ergo per ipsam consecrationem, vel benedictionem non potest pollui.

84. **Sextò**, Polluitur, si maior pars parietum renouetur. Sed Aduerte, tunc pollui solum negatiuè, quatenus deletur consecratio. Vnde iterum consecranda est. Et Ratio est; Quia consecratio censetur esse in parietibus Ecclesiæ. *Secus est de benedictione*, quæ in ipso solo consistit.

85. **Notandum autem Primò**, Locum non censerit violatum, nisi res sit publica; idque vel iuridicà confessione, vel euentià facti, quæ talis sit, vt passim constat eo modo, quo talis res moraliter constare solet.

Notandum Secundò, Non incurri irregularitatem ex celebratione in loco violato: quidquid aliqui dixerint: vt colligitur ex Cap. *Is qui*, de Sententia excommunicationis in 6. Sed incurri solum peccatum mortiferum, si fiat sine necessitate, vel priuilegio. Necessitas excusat, si aliqui populus deberet carere Sacro die Festo: Si viaticum infirmo dandum, &c. Episcopus etiam potest dispensare, vt in loco polluto celebretur.

86. **Dico Tertio**, Debet etiam offerri hoc sacrificium super Altare lapideum consecratum. Vide D. Thomam art. 3. ad 5. Non est necesse lapidem esse ingentem; satis est, vt capiat hostiam, & calicem, saltem pro maiori parte.

Perit autem hæc consecratio: Primò, Si lapis ita frangatur, vt in neutra parte possit commodè calix, & hostia collocari. Quòd si altera pars sit ad hoc sufficiens, illa manet consecrata; quia figura non est de essentia. Secundò, Si superior lapis separaretur à sua structura, cui erat affixus. Quod solum habet locum in altari immobili: Altare enim portatile non amittit consecrationem, quamuis separaretur à ligno, cui erat inclusum. Nam lignum istud solum est ad ornatum, vel custodiam: neque in eo, aut in coniunctione lapidis cum illo, est consecratio, sed in solo lapide.

Reliqui non sunt necessarij ad rationem consecrationis, quidquid alij dixerint. Nam nullus Canon id probat; vt rectè ostendit Suares.

DE VESTIBVS ET VASIS SACRIS.

87. **Dico Primò**, Sacerdos non potest offerre sacrificium sine vestibus sacris ab Ecclesia præscriptis.

Et quidem nullo casu (loquendo de eo, qui humano more solet occurrere) licitum est offerre sine omnibus vestibus sacris; vt rectè Caietanus. Quia non est Sacramentum tantæ necessitatis, vt hoc vniuersale præceptum tantoperè ad reuerentiam huius sacrificij pertinens, debeat infringi.

Fingi tamen posset casus, in quo liceret: vt, si constaret, vel valdè probabile esset, hominem moribundum rationis vsu destitutum, esse duntaxat attritum, nec aliud Sacramentum ei posset adhiberi.

Sine stola, vel manipulo, ob grauem causam, v. g. ad dandum viaticum, dicere Sacrum, non censetur peccatum, saltem graue.

Dico Secundò, Hæ vestes omnes debent esse benedictæ. Quæ benedictio perit, quando ita mutantur, vt non sint idoneæ ad suum vsum: verbi gratia, si cingulum rumpatur, si manica separetur ab Alba.

Dico Tertio, Præter hæc, Altare debet sterni saltem duabus mappis, vel vna duplicata, licet non benedicta, & Corporali lineo benedicto.

Dico Quarto, Calix constare debet auro, argento, vel stanno, saltem interna superficie; & esse consecratus vnctione Chrismatis. Similiter Patena. Manet autem hæc consecratio, quamdiu hæc manent integra, & idonea ad suum vsum. Quòd si scyphus calicis separetur à pede, perit consecratio: quia sine pede non est idoneus ad vsum. Excipitur calix tornatilis, quia tali animo censetur benedictus. Si calix interiùs inauratur, rursus adhibenda est consecratio; quia inauratura est instar noui vasculi interiùs inferti.

DE PRECIBVS ET CÆREMONIIS.

Hæ preces, verba, & cæremonia necessariò in Missa adhibenda sunt, quæ in Missali Romano præscribuntur. Patet ex diplomate Pij V. quod Missali præfigitur, vbi sic dicitur: *Mandantes, & districte omnibus, & singulis Patriarchis &c. & reliquis personis Ecclesiasticis in virtute sanctæ obedientia precipientes, vt ceteris omnibus orationibus, & ritibus ex alijs Missalibus, quantumuis vetustis hæcenus obseruari consuetis in posterum penitus omisso, & planè reiectis, Missam iuxta ritum, modum, ac normam, quæ per Missale hoc à nobis nunc traditur, decantent & legant. Neque in Missa celebratione alias cæremonias, vel preces, quam quæ in hoc Missali continentur, addere, vel recitare præsumant.*

Aduerte tamen Primò, Missalia, quæ ducentis annis continuò in aliqua Ecclesia sunt vsurpata, permitti Clericis illius Ecclesiæ: sicut dictum est de Breuiarijs, l. 2. de Iustit. & Iure c. 37. dub. 12.

Aduerte Secundò, Non esse statim peccatum mortiferum, si quis aliquid in cæremonijs mutet, vel aliquam priuatam orationem interferat, si materia sit exigua: non tamen à veniali posse excusari.